

KÜRTÖS

XXIV. évfolyam 2. szám

Közéleti havilap

2026. február

Ára 1,00 EUR

Sajó Sándor:

Magyar háromság

Légy ember, - Isten képmása,
Öleld magadhoz az eget;
E földből égig szárnyalásra
Egyéb se kell, csak szeretet;
Szeresd az embert, - földi sorsban
Édes testvérül nézzed őt,
Emeld, ki lent fetreng a porban
És vigasztald a szenvedőt.

Légy férfi, - sors vihara ellen
Magad magadnak menedék:
Önértet, erkölcs, tiszta jellem,
Jó szív és nem hajló derék;
Légy tette bátor, bár az élet
Száz csellel jár is körülöd, -
Van éles kardod s büszke vérted:
Az igazság, s becsület.

Légy magyar! Bús fajodnak élni
Sorsodnak legszebb része, hidd;
Hitvány az ember, rongy a férfi,
Kit ez az érzés nem hevít;
Idegenségek vak bolondja
Száz szennyes árban elmerül, -
Hűs szív csak hazáját dobolja
Halálíg rendületlenül.

E földön mint magyar háromság
E hármass eszmény lengedez,
A nagy világ s egy bús kis ország
Meghitt ölekezés ez;
Magasságoknak zengetője
Mint hármass hangú égi kar -
Isten parancsa szól belőle:
Légy ember, férfi - s légy magyar!

Nincsenek véletlenek, vagy mégsem?

Nincs könnyű helyzetben az a rendező, akinek egy ismert darabot, különösen ha abból még film is készült, egy falusi színpadra kell adaptálnia, feldolgoznia, egy jellemzően amatőr színjátszó csapat előadásában. Nincs ez másképpen az ipolynyéki Csemadok-alapszervezet mellett működő Mics Károly Színjátszó Csoportjának idei bemutatójával sem, mely csoport rendezője, az évek óta nagyot alkotó Balík Judit, Solt Endre: Nincsenek véletlenek című két felvonásosát álmodta színre, s melyet a csoport, a hagyományokhoz hű-

en, a farsangi ünnepek utolsó hétvégéjén mutat be az ipolynyéki mozi terem sokat megélt deszkáin. Különösen nehezítő körülménynek tekinthető ez akkor, amikor a darab egykori színpadi változatát olyan nevek fémjelezték mint Turay Ida, Gobbi Hilda vagy Szilassy László. Aki nem látta az eredetit, az most már ne is nézze meg, mert számunkra ez lesz az eredeti. A legjobb. De mindezt most tegyük félre, hiszen a nyéki színjátszás az nyéki színjátszás. Semmivel sem hasonlítható össze, legfeljebb a szombati előadás a vasárnapival. Mivel a darab – műfaját tekintve – romantikus vígjáték, ez sok mindent előre vetít, és egyben meg is jelenít. Ugorjunk hát fejest a darabba.

(Folytatás a 6. oldalon)

Népmissziót tartanak Lukanényén

A népmisszió a vallásosság föllendítését és elmélyítését célzó prédikáció- és ájtatosság-sorozat. A lukanényei egyházközség szervezésében **2026. március 23-tól 27-ig** tartandó népmisszió során minden este 17 órától a helyi templomban a Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhelyről érkező Julián ferences atya prédikációit hallgathatják meg a hívek.

Az egyházközség szeretettel hívja és várja az érdeklődőket!

„Jegyezd meg e nagy igazságot, hogy soha a földnek golyóbisán egy nemzet sem tehetette addig magát a bölcsességet, mélységet, valaméddig a tudományokat a maga anyanyelvébe bé nem húzta. Minden nemzet a maga nyelvén lett tudós, de idegenen sohasem.”

Wass Albert

Díjat kapott Gyurkovics Tibor

Központi községként szerepelt a múltban Kőkeszi. Közigazgatásilag ide tartozott Terbegeg, Gyürki, Sirak és Szelény. Ezek a települések a rendszerváltást követően önállósultak, és községi hivatalként működtek a továbbiakban.

Kőkesziben az 1994-es önkormányzati választásokon Gyurkovics Tibort kapott bizalmat a polgármesteri tisztségre. Ezt követően öt választási ciklusban irányította a község életét, amely időszak alatt került kiépítésre a községben a gáz- és vízvezeték.

Tavaly decemberben a kőkeszi önkormányzat képviselőinek és a községi hivatal alkalmazottainak év végi közös összejövetelének volt egy nem mindennapi kedves színfoltja is. Ezen a találkozón Pixiádes László polgármester Kőkeszi Község Díját adta át elődjének, Gyurkovics Tibornak a községért végzett sokéves áldozatos munkájáért.

Gratulálunk a díjazottnak!

-bgy-

Szlovákia nem igazságos a kisemberekkel

2026-tól nagyon megemelték a minimális járulékokat. Egy kisvállalkozónak már havonta minimum 425 eurót kell befizetni, akkor is, ha alig van bevétele. Ez sokaknak nagyon nehéz, a kis cégek és mikro-vállalkozók már így is küzdöttek, most meg sokan a csőd szélére kerültek. Nem véletlen, hogy 2025 végére körülbelül 24 ezer vállalkozó abbahagyta a működést, és ez csak a kezdet.

A munka ára Szlovákiában nagyon magas, főleg a kis cégeknél. Ezzel szemben a gazdagoknak (multiknak) európai arányokban nagyon kevés adót kell fizetni, így ők jól járnak, a hétköznapi kisemberek pedig egyre nehezebb helyzetbe sodródnak.

Az van mondván, hogy az állam a költségvetést akarja rendbe tenni ezzel, de kérdéses, hogy ez nem fordul-e visszájára. Ha a kisvállalkozók sorra bezárnak, kevesebb adó folyik be, és eltűnnek a helyi munkahelyek is. Lehet, hogy az állam célja, hogy csak a nagy cégek és multik maradjanak talpon? (költői kérdés)

2026 januárjában Nagykürtösön jártam, és láttam két üzletet bezárni egymás mellett. Egy elektronikai bolt volt és egy étkezde. Ha tovább megyünk, a városban biztos van még több ilyen.

Szerintem igazságosabb adórendszerre lenne szükség. Nem a dolgozókat és a kisvállalkozókat kellene terhelni, hanem azokat, akik már most is sok pénzt keresnek. Ha a többletbevételt az egészségügybe effektíve tennék, hosszú távon mindenki jobban járna. A dolgozóknak és a kisvállalkozóknak például már egy egyszerű fogorvosi kezelés is gondot okoz, sokan inkább halogatják, mert nincs rá pénz. És lassan nincs pénz semmire sem. Ide jutottunk!

C Gyula

Sikeres járda- és útfelújítás a Csábi Alapiskolánál

Csáb Község 2025 szeptembere és 2026 januárja között egy sikeres, nagyszabású pályázatnak köszönhetően európai uniós támogatásból jelentős infrastrukturális fejlesztést valósított meg a helyi alapiskola környékén.

A projekt keretében a község legfrequentáltabb útszakaszai újultak meg: az alapiskola melletti multifunkciós sportpályától az elhunyt katonák síremlékéig, a Szeder Fábián utcán. A teljes körű felújítást kiemelten fontosnak és szükségesnek tartották, mivel ezen az útvonalon történik a diákok iskolába és óvodába szállítása autóbusszokkal és személygépkocsikkal.

Az Iskola utca régi burkolatát eltávolították, és új, egybefüggő aszfaltreteg került kialakításra. Az iskolától az egyirányú szakasz kezdetéig az út kétsávossá bővült. A Parlag utca iskola előtti szakasza és környezete szintén új aszfalt-szönyeget kapott fekvőrendőrökkel, valamint megújult az esővíz-elvezető csatorna is. Az ún. „kisút” helyén új, biztonságos járda épült, továbbá az esővíz elvezetése is korszerűsítésre került.

A fejlesztések megvalósítására közel 300 000 euró állt rendelkezésre.

Elsődleges cél volt a diákok, a szülők, a pedagógusok és a lakosok számára egy biztonságosabb, modernebb és esztétikusabb környezet kialakítása.

A projekt az Európai Unió társfinanszírozásával a Szlovákia Program keretében valósult meg.

Szépkorúakat köszöntöttek Ipolybalogon

Vannak napok, amikor megáll az idő, hogy helyet adjon a hálának és a közös örömeknek. Január 25-én Ipolybalog község lakói egy emberként mozdultak meg, hogy köszöntsék azokat, akiknek a leg-többet köszönhetik: a falu szépkorúit. A község vezetése és a helyi civil szervezetek összefogásával rendezett ünnepség nem csupán egy esemény volt a naptárban, hanem egy szeretetvendégség, amely a generációk közötti hidat építette tovább.

A rendezvényt Lenicky Anett, a Csemadok helyi alapszervezetének elnöke nyitotta meg. Beszédében kiemelte, hogy a szépkorúak a falu élő emlékezei, akiknek áldozatos munkája és kitartása alapozta meg a mai közösségi életet. Ezt követően Bálint Péter, Ipolybalog polgármestere szólt az egybegyűltekhöz. A polgármester hangsúlyozta, hogy az idősök tapasztalata olyan iránytű, amelyre a rohanó világban is nagy szüksége van a fiatalabb generációnak.

A délután legmeghatóbb perceit a legkisebbek szolgáltatták. A helyi óvoda apróságai bátorsággal és őszinte lelkesedéssel énekeltek, táncoltak, szavalták verseiket, melyekben a nagyszülők iránti szeretet köszönt vissza. Őket követte az alapiskola tanulójának megható műsora. A gyerekek tiszta hangja és lelkesedése élettel töltötte meg a termet, megmutatva, hogy a hagyományok ápolása és az idősök tisztelete Ipolybalogon már gyermekkorban a mindennapok része.

A hivatalos részt követően egy finom vacsora mellett nyílt lehetőség a kötetlen

beszélgetésre, majd Demeter Zsuzsi virtuóz játéka varázsolta el a közönséget: repertoárjában a vérpezsdítő mulatós nóták mellett érzelmes szonok is helyet kaptak. A hangulatot pedig különleges hegedűszóval „fűszerezte” meg, amelyre többen táncra is perdültek, bizonyítva, hogy a jókedvnek és a vidámságnak nem szabhat gátat az idő múlása.

Ez a januári este Ipolybalogon ismét bebizonyította, hogy a legnagyobb ajándék a figyelem és az egymásra szánt idő. A szépkorúak köszöntése vidámsággal, zenével és méltósággal telt, emlékezetes pillanatokat szerezve mindenkinek.

CsB

Írd meg a családod igaz történetét az Életmese pályázatra

A „Mosolyvirág” Nagycsaládosok Debreceni Egyesülete idén már 18. alkalommal hívja alkotásra mindazokat, akik hiteles és őszinte történeteken keresztül mutatják be családjuk múltját, jelenét és jövőjét meghatározó eseményeket. A szervezők célja, hogy a személyes sorsokon át kirajzolódó közös tapasztalatok megőrződjenek és továbbadhatók legyenek a fiatalabb nemzedékek számára is. A tapasztalatok szerint a beérkező írások nemcsak értékes kordokumentumok, hanem élvezetes, gyakran inspiráló olvasmányok, amelyek kézzelfogható módon erősítik a családi és nemzeti összetartozás tudatát.

A Kárpát-medencei Életmese írói pályázat mára egy olyan alkotói fórummá vált, ahol a személyes történetmesélés közösségi értékévé emelkedik. A kiírás négy korosztályban és két témakörben kínál bekapcsolódási lehetőséget. A pályázók rendszerint személyes hangvételű, mély érzelmi rétegeket megmozgató írásokban osztják meg – a Kárpát-medence különböző térségeiből – saját életútjuk meghatározó fejezeteit, ezzel egy sokszínű, élő emlékezeti hálóhoz hozva létre.

A pályázók két téma közül választhatnak:

- „A szülők, nagyszülők, dédszülők életmeséi”
- „Amikor kicsi voltál / Amikor kicsi voltam...”

Az írások bármilyen műfajban benyújthatók, legfeljebb 20 oldal terjedelemben, négy korcsoportban:

- 10 év alattiak
- 10–14 évesek
- 14–38 évesek
- 38 év feletti

A pályaműveket a kitöltött adatlappal 2026. február 1. és április 20. között lehet beküldeni .doc vagy .rtf formátumban az életmese2026@gmail.com címre. A legjobb alkotásokat minden korcsoportban díjaznak. Eredményhirdetés: 2026. május 15.

A szervezők kérik, hogy az online adatlap legyen kitöltve:

<https://forms.gle/KtcQs3C78k5czmin6>

Ennek ellenére befogadják a hagyományosan kitöltött adatlappal érkező pályázatokat is!

Az előző évek legjobb írásaiból szerkesztett kötetek a „Mosolyvirág” honlapján érhetők el.

Bővebben itt: www.mosolyvirag.hu

A pályázat egyik támogatója a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetsége (KCSSZ), melynek elnöke, Márton Zsuzsanna interjút ad az érdeklődők számára.

Elérhetősége: elnok@kcssz.hu +36304371450

A Mikszáth-család tagjainak horpácsi síremlékei

Horpácson, ebben a hangulatos nógrádi falucskában, Mikszáth Kálmán utolsó állomáshelyén most nem a nagy író itteni emlékeit keressük, nem is az emlékház látnivalóit járjuk körbe. Valami másra vagyunk kíváncsiak: a családtagok horpácsi kötődéseire-emlékeire például. Legyen az utóbbi szobor, síremlék vagy egyebek.

Azt tudjuk, hogy Mikszáth sajnos nem sokáig élvezhette az itteni hely nyugalmat árasztó és termékenyítő légkörét, az új otthon melegét. Hisz csak 1904-ben kerültek ide, s 1910-ben már elhunyt. Ám a család még sokáig itt maradt; ragaszkodtak ehhez a helyhez. Mauks Ilona, az író özvegye egészen haláláig, 1926-ig lakta horpácsi otthonukat. Itt halt meg ekkor, s itt is temették őt el. Síremléke a kovácsoltvas kerítéssel szegélyezett családi sírkertben látható. A kétlépcsős magas obeliszkköré egy fehér márványtáblát helyeztek, rajta ezzel a szöveggel: „MIKSZÁTH KÁLMÁN özvegye / Farkasfalvi MAUKS ILONA / és nővére / Farkasfalvi MAUKS KORNÉLIA / Áldott hamvaik itt nyugsznak“. Kornélia igazi szellemi társa volt Mikszáthnének, s nagy szerepet játszott a család életében. Érdekes itt idézni Mikszáth sógorasszonyának gyászjelentését, melyből kiderül, ki mindenki osztozott a gyászban, milyen volt Kornélia kapcsolata a családdal. „Özv. Mikszáth Kálmánné ugy a maga és fivérei: Mauks Endre nyug. miniszteri tanácsos s Mauks / György földbirtokos, valamint fia, Mikszáth Kálmán s neje szül. Földes Livia és gyermekük. Antalka, továbbá / özv. Mikszáth Albertné és lánya Edithke s az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy / a legjobb és önfeláldozóan szerető testvér, nagynéne és dédnagynéne, kik egész életét csak hozzátartozóinak / gondoskodásában, örömeinek és bánatának megértő megosztásában élte le / farkasfalvi / Mauks Kornélia / írónő / hosszas szenvedésének türelmes elviselése után 1924. évi mácius hó 10-én Horpácson szép lelkét visszaadta / Teremtőjének. / A megboldogultat folyó hó 12-én d. u. 2 órakor fogjuk a horpácsi temetőbe utolsó útjára elkísérni. / Legyen örökké áldott felejthetetlen emléke!“

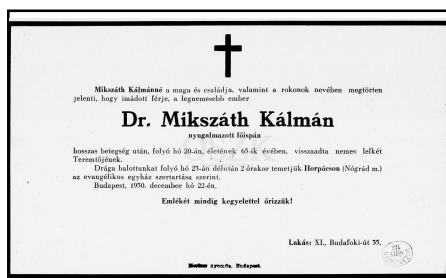
Mauks Ilona igazi magyar nagyszony volt, hű társa az írónak, aki az immár többször megjelent Mikszáth Kálmánné visszaemlékezéseiben csodálatos képet fest életükről, fontos dokumentumokat tár az olvasó elé. Megérdemelte hát, hogy ifj. Szabó István szobrászművész az ő portréját is kőbe vesse. Mellszobra ma a kastély körüli parkban látható.

Sokan úgy tudják, s az egyes honlapok, kiadványok is úgy írják, hogy az író második fia, az apa kedvence, a négyéves

korában elhunyt Mikszáth Jánoska is Horpácson van eltemetve. Hisz itt látható az ő síremléke is, a szürkés márvány obelisz, ezzel a felirattal: „MIKSZÁTH / JÁNOSKA / Apa kedvence / A legedesebb fiu / Szül. 1886. máj. 12. / Megh. 1890. ápr. 22.“ De mint a felirat is mutatja, Jánoska 1890-ben halt meg, s ekkor még nem Horpácson, hanem Budapesten laktak Mikszáthék. Ott is temették el a kicsi gyermeket a Kerepesi úti temetőben. Erről Mikszáthné könyvében is olvashatunk. Annak idején pedig a Hét című felvidéki lapban Dénes György írt egy magyarországi híradás kapcsán Jánoskáról, illetve pesti síremlékéről, amely akkor már a temető raktárába hevert. Ugyanis 1910-ben, Mikszáth temetésekor az író kisfiát is az apja mellé helyezték. Ma tehát egy sírban pihen Mikszáthtal s a másik testvérrel, a fiatalon elhunyt Alberttel a Kerepesi temetőben. Az eredeti sírjel pedig Horpácsra került, megmenekülve így az enyészettől, illetve attól, hogy mások faragjanak abból új sírjelet. Jánoska egyébként apja révén irodalmi hőssé vált: több írásban is szerepelt, s róla íródott a magyar irodalom egyik legmeghatóbb elbeszélése: A ló, a bárányka és a nyúl.

A fent említett márvány emléktábla alatt egy másik fehér tábla is látható még, eme felirattal: „Dr. MIKSZÁTH KÁLMÁN / 1885–1950 / Dr. MIKSZÁTH KÁLMÁNNÉ / Földes Livia / 1886–1970“ Kálmán az író nagyobbik fia volt. Jogi tanulmányokat végzett, és ügyvédi oklevelet szerzett. A Sorbonne-on és Londonban is tanult. Politikus és politikai szakíró lett: Tisza István és Bethlen István politikai köréhez tartozott, majd Miskolc város főispánja volt. Több szakkönyv szerzője. Ő lett az új kastély örököse, Albert pedig a másik kúriában élt. Megmaradt a Széchényi Könyvtárban a fent idézettek gyászjelentése is. Mikszáth Kálmán fiáiban ez áll: „Mikszáth Kálmánné a maga és családja, valamint a rokonok nevében megtörtén / jelenti, hogy imádott férje, a legnemesebb ember, / Dr. Mikszáth Kálmán / nyugalmazott főispán / hosszas betegség után folyó hó 20-án, életének 65-ik évében, visszaadta nemes lelkét / Teremtőjének. / Drága halottunkat folyó hó 23-án délután 2 órakor temetjük Horpácson (Nógrád m.) / az evangélikus egyház szertartása szerint. / Emlékét mindig kegyelettel őrizzük!“ A feleség jóval később, 1970-ben hunyt el, s akkor temették el Horpácson római katolikus szertartás szerint.

Az utódok mindig Horpácsot vallották igazi otthonuknak: Kálmán 1950-ig maradt feleségével Horpácsra. Itt nevelkedett fia, Antal, az író unokája is. Az ő síremléke is a családi sírkertben látható. A négyzet alakú, keresztel díszített szürkés kövön ez olvasható: „Dr. MIKSZÁTH ANTAL / 1914–1975“ A kisebbik Mikszáth-fiú, Albert is jogot végzett, s minisztériumi alkalmazott lett. Íróként is megnyilvánult, több lapnak dolgozott. Csak rövid életét élte. Halála után felesége is Horpácsra költözött lányával, Edittel.

A fentiek ellenére s annak ellenére is, hogy Mikszáth a nemzet legnagyobb írói közé tartozott, a háború utáni magyar állam csúnyán elbánt a családdal. Az 1950-es évek elején igen megalázták Horpácsra a Mikszáth családot. Kuláklistára téve őket, osztályidegenekké minősítették a családtagokat. Valamennyiüket kitették saját otthonukból: a bútorok nagy részét ismeretlen helyre hurcolták; Mikszáth könyvtárát és egyéb ingóságait teherautókkal szállították el. Mikszáth Albertné az egyik vele készített későbbi beszélgetés során így idézte a szörnyű és megalázó kilakoltatást: „Amikor Mikszáth embernagyságú márványszobrát kihozták a hallból, süttött a nap, és az ereszről csöpögött a hó. Kálmán (az író fia) állt a teraszra szélén, és csurgott a könnye, nem mertem neki szólni egy szót sem, csak mögé álltam, ne gondolja, hogy látom, hogy sír“. Nemsokára ezt követően ő is eltávozott az élők sorából. Hát ez is a Mikszáth-biográfiához tartozik!

Csáky Károly

Mikszáth Kálmánra emlékeztek Szklabonyán

Mikszáth Kálmán születésének 179. évfordulójára emlékeztek január 16-án a szklabonyai Mikszáth Kálmán Emlékházban. Az emlékház előtti udvaron Nagy Tímea, a Szlovák Nemzeti Múzeum – A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma megbízott igazgatója köszöntőjében kifejtette: nagy megtiszteltetés, hogy a mai napon azon a helyen találkozhatunk, amely elválaszthatatlanul összefonódik Mikszáth Kálmánnal.

„Művei túlmutatnak nyelveken, országhatárokon, és ma is megszólítanak bennünket emberségükkel, iróniájukkal, bölcsességükkel” – húzta alá az emlékházat is üzemeltető múzeum vezetője. Mint hozzátette, a megemlékezésen élő párbeszédet folytatunk a múlttal a kulturális emlékezetünket erősítve.

Marta Kálovcová, Szklabonya polgármestere kiemelte, Mikszáth szülőföldjét és annak lakóit megörököltette a műveiben. Első írói sikereit is e tájnak köszönhetette – fogalmazott Herczegné Varga Ilona, a Mikszáth Kálmán Társaság elnöke ünnepi beszédében. A tót atyafiak és A jó palócok örök emléket állítanak a paraszti élet erkölceinek. A társaság elnöke szólt továbbá Mikszáth újrafelfedezéséről, újbóli életre keltéséről s máig ható örökségéről.

A hagyományokat követve a társszervező Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának újévi köszöntője sem maradhatott el. Idén Cibulya Gyula alelnök köszöntötte a közösséget: nemcsak Mikszáth Kálmán születésnapját ünnepeljük, hanem azt az örökséget is, amelyet műveivel ránk hagyott. „Mikszáth a 19. század egyik legjelentősebb magyar írója volt, aki finom iróniával és mély emberiséggel mutatta be a magyar társadalom világát. Írásai ma is tanítanak, mosolyt csalnak az arcunkra, és megerősítenek bennünket közösségünk és hagyományaink értékében. Köszönet jár mindazoknak, akik hozzájárultak a mai megemlékezéshez. Bízom benne, hogy ez a mai együttlétnünk nemcsak tiszteletadás, hanem megerősítés is abban, hogy Mikszáth Kálmán szellemiségét tovább őrizzük. Az új esztendőben is tisztelettel emlékezzünk Mikszáth Kálmánra, arra az íróra, aki műveivel tanított, megneveltetett, és összekötött bennünket. Magam és a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya nevében boldog új esztendőt kívánok mindenkinek” – fogalmazott az alelnök.

A rendezvény több felszólalója is hálás köszönetét tolmácsolta a Szlovák Nemzeti Múzeum – A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeumának korábbi igazgatója, Jarábik Gabriella felé. Hangsúlyozták a több évtizedes gyümölcsöző együttműködést, s egyúttal támogatták az új vezetést is.

Az emlékház nagytermében Németh Zita, az emlékház munkatársa, menedzsere előadásában foglalta össze a Mikszáth utódok életét, kitérve a horpácsi birtok sorsára is. A szklabonyai ünnepségen jelen volt Mikszáth Kálmán elsőszülött dédunokája, Mikszáth-Cseney Kálmán is. A Mikszáth-utóddal Szász Zoltán beszélgetett. A kötetlen beszélgetés során számos anekdota hangzott el a mikszáthi humorral vegyítve.

A megemlékezésen a tisztelet koszorúit helyezték el Mikszáth Kálmán mellszobra előtt. A koszorúzóik között volt dr. Bárkányi József, beszercebányai alkonzul, Venyercsán Pál, a pozsonyi Liszt Intézet igazgatója, továbbá számos felvidéki és anyaországi intézmény és szervezet képviselője. A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának vezetősége szintén koszorút helyezett el az emlékház előtti szobor talapzatánál.

Pásztor Péter

(Folytatás az első oldalról)

Nincsenek véletlenek, vagy mégsem?

Adott egy helyzet, ahol egy jómódú és elveihez görcsösen és olykor pökhendien ragaszkodó patikus, Simkó Alajos (és nem Lajos, Pobori Mátyás) és egy kevésbé gazdag, mondhatni úgy is, hogy szegény, egykori nevelő, Klárka (Klukon Enikő) összeházasodnak, ám a nászajándékok kibontása közben a féltékenység zöldszemű szörnye egy briliáns, 30 000 pengős gyűrű képeben belopódzik a szigorúan megtervezett boldogságra vágyók életébe. A briliánsgyűrűhöz egy kártyán küldött üzenet is társul, melyben a küldő, az akkor még ismeretlen, megköszöni az együtt eltöltött éjszakákat a frissen esküt tévő ifjú arának, ami mondjuk meg, hogy nem túl jó ómen egy nászéjszaka előtt. Természetesen az esküvő utánra lefoglalt hotelszobában ezáltal a nászéjszaka bizonytalan időre el lett napolva, mert a menyasszony beleveti magát menyasszonyruhában az éjszakába, hogy utánajárjon ennek a félreértésnek. És már el is indul a történet pókja hálót szőni, mely minél tovább, annál jobban összekuszál mindent, ahogyan azt egy vidám romantikus történetben, a múlt század harmincas éveiben íródott darabhoz úgy dukál, mint a vacsorához a vörös bor. Klárka, az ékszerészüzlettől, mely tulajdonosának neve az ékszerdobozon van, az éjszaka közepén eljut a Szerencsi

nevű ékszerészhez (Gömöry Lóránt), annak lakására, ahol éppen a feleségével, Irénnel (Fekete Zsófia) egy ágyban fekve éppen az unalmas házastársi életüket próbálják – könyvből olvasva a lényegét – megbeszélni és feléleszteni. A dörömbölésre a cselédjük, Mari (Baráth Viktória) vezeti be a szobájukba Klárit, aki rögtön számonkéri az ékszerészt, hogy azonnal árulja el, hogy ki készítette a gyűrűt nála, amit a mester először a hivatalos és szakmai titokra hivatkozva nem akar elmondani, de végül a felesége, Irén unszolására, mégis elárul. A következő jelenetben már Pataky képviselő (Szuma Tamás) és felesége, Mária (Baráth Petra) lakásán vagyunk, akiknek a fia, Palika (Fekete Dániel) készítette a gyűrűt a primadonna barátnőjének, Vári Gizellának, aki olyan, mint a Columbo felesége a híres sorozatban, akiről min-

den részben beszéltek, de soha senki nem látta. Mert itt sem jelent meg a maga fizikai valóságában, csak online. A művésznő ugyanis ugyanabban a hotelben szállt meg, mint a nászutas patikusék, Simkóék, de ő a 224-es, és nem a 225-ös szobában, ahová a portáról a szobalány Anna (Medve Stella) tévesen vitte be a kártyát és a briliánsgyűrűt, hogy összezavarjon mindenkit és mindent, ahogy illik. A történet ott kezd bonyolódni, hogy Pali szülei a Svájcból három év után hazaérkezett Füredy Zitát (Szabó Laura) szánták a fiuknak, Palinak, aki ugyan a pesti művésznőbe volt szerelmes, de nem annyira, hogy a hirtelen az ékszer nyomait kereső menyasszonyba botolva ezen ne változtasson. A Pataky-villában megrendezett bálon, ahol mindenki álarcot viselt, aztán összekeverődtek a szerepek, mivel nemcsak Klárka, hanem Zita is fehér menyasszonyi ruhát visel, amit a neki udvarolni óhajtó ifjú tehetséges filmrendező, Tamást (Rados Tamás) is gyönyörűen előadott dalokra, a rendező által a darabba beemelt egykori slágerekre (Én úgy szeretnék részeg lenni, és az Ezt a nagy szerelmet Tőled kaptam én) ösztönöz, és alaposan fel- és megkever vagy megtéveszt, ami egy jó vígjáték alapja. Ebben a káoszban „nagy segítségére” van Patakyék rokona, Karola (J. Takács Ágnes), aki az előző évek alakításai után hozza a szokott formáját, és mint kiderül, egyébként tetemes menyiségű férje után nemcsak a Patakyék, hanem mindenkinek is a rokona. A történet, mely a szokás szerint mindig a darab végére bontakozik csak ki, ami rendben is van, különben nem lenne értelme két felvonást és öt függönyhúzást végigülni valami ismeretlen, teljesen hülye „palik” miatt. Pali természetesen beleszeret Klárikába, aki előbb következetesen, később azonban már inkább vonakodva és vonzódomva Palihoz, sürgeti őt,

bukkanó taxisofőr (Bugyi Károly), a pincér (Allarám Patrik) és Alfonz, az inas (Oroszlán Márk), színesebbé varázsolják a romantikus vígjátékot, mely az ifjú szerelmesek által előadott dialógusokban a darab végjátéka előtt még reménytelenné tűnő szerelmi vallomások és

gyönyörűen előadott dalok hallatán könnyeket is varázsolnak a nézők szemébe. Lehet, hogy ez is az egyik titkolt célja volt a darabnak. Ha igen, akkor sikerült. Az előadás díszletét és világosítását a nemrégiben az Ipolynyéki Magyar Kultúra Díjban részesült Baráth József rendezte, Csáki József, Fekete Ferenc, Styevonka Imre és Pobori Sándor segítségével. A sűrű hagyományosan Nagy Teréz volt, a színpadtechnika és hangosítás elkövetése pedig Illés Péternek köszönhető.

Mint az elején írtam, a rendezőnek, aki most is, mint húsz év óta mindig, Balík Judit volt, nem volt könnyű feladata, hogy a közel egy évszázaddal ezelőtt játszódó történetet újraálmodja, és felépítse egy falusi színpadra, ahol bár mindenki amatőr, de fantasztikus profi

hogy magyarázza meg a férjének a félreértést a gyűrűvel és a kártyára vetett üzenettel kapcsolatban. A patikus a végén elismeri, hogy igenis vannak véletlenek, elengedi az ifjú aráját, aki számára nem parti. A rendező Tamás elnyeri Zita szerelmét, és mindenki lenyugszik, ahogy illik. A darabban több jelenetben is fel-

szívvvel teszi a dolgát. A feladat (Tanító néni) teljesítve lett, csillagos egyesre. Így lesz ebből, egy jó csapattal, egy egyszerű előadás, melyet mi, nézők csak hálás szívvel tudunk megköszönni. Három nap, három teltház, több mint ezer néző. Aki nem hiszi, járjon utána!

Hrubik Béla

Tíz év zenei utazás – Jubileumát ünnepelte a HANG-ÁR sorozat Csábon

Tíz évvel ezelőtt, 2015-ben indult útjára Csábon a HANG-ÁR, az a mini fesztiválként meghatározott zenei rendezvénysorozat, amely azóta a régió egyik fontos kulturális eseményévé nőtte ki magát. A helyi Csemadok-alapszervezet kezdeményezésének célja kezdetektől világos volt: lehetőséget teremteni a hazai zenészeknek, formációknak a bemutatkozására, erősíteni a közösségi összetartozást, valamint ápolni és továbbadni kulturális örökségünket. A jubileumi év két emlékezetes koncerttel zárult, méltó módon megkoronázva az elmúlt évtized munkáját.

A HANG-ÁR megszületésekor a szervezők egy olyan, helyi és regionális jelentőségű koncertsorozatot álmodtak meg Csábon, amely rendszeres fellépési lehetőséget biztosít a hazai, a felvidéki, a magyar előadóknak. Az elmúlt tíz év során a színpadon olyan elismert művészek és formációk fordultak meg, mint a Zsapka–Sipos–Emmer trió, a Mistrál zenekar, Vadkerti Imre és barátai, Korpás Éva és zenekara, az AlisAdam PianoDuo, valamint a helyi SZEVÁM, The Glory formációk és Híves Boglárka operanékes is. A fellépők névsora hűen tükrözi a rendezvény sokszínűségét: a

népzenétől és versenekléstől a komolyzenén át az igényes könnyűzenéig számos műfaj kapott teret.

A HANG-ÁR különlegessége abban is rejlik, hogy nem csupán egyetlen helyszínre korlátozódik. A koncertek a templomban, a közösségi teremben és a falu szabadtéri tereiben is megvalósultak, ezzel is közelebb hozva a zenét az emberekhez. A szervezők tudatosan töre-

kedtek arra, hogy az eseményeken a helyi előadók is bemutatkozási lehetőséget kapjanak. Az elmúlt tíz év tapasztalata egyértelműen bizonyítja, hogy az ilyen jellegű kezdeményezésre szükség van.

A jubileumi évad lezárása is emlékezetesre sikerült. Elsőként december elején a Balla Igor vezette pozsonyi Kobold Zenekar varázsolta ünnepi hangulatot a színpadra, az alapiskola közösségi termébe, ahol a gyerekek és felnőttek együtt énekeltek, várták a Mikulást, hangolódottak az adventi időszakra.

Az évzáró koncerten Vadkerti Imre és barátai léptek színpadra, felemelő hangulatot teremtve a megtelt templomban. Az est során elhangzó dalok és versfeldolgozások nemcsak zenei élményt nyújtottak, hanem lelki feltöltődést is adtak a közönségnek. Az Akusztik Quartet, azaz Vadkerti Imre, Zsapka Attila, Sipos Dávid és Szűts István számára is különleges esemény volt, hisz az óév során

bejárták az egész Kárpát-medencét, ám turnéjukat éppen Csábon kezdték – és itt is zárták le. A koncert végén meglepetésként a művészeti alapiskola fiatal csábi tehetségei is csatlakoztak a zenekarhoz, hogy közösen töltsék meg muzsikával a templomot.

Tíz év távlatából visszatekintve elmondható, hogy a HANG-ÁR betöltötte küldetését: erősítette a magyar kulturális jelenlétet a községben, a régióban, teret adott alkotóknak és előadóknak, valamint közösséget épített. De a történet itt nem ér véget, a HANG-ÁR következő évei újabb fellépéseket, új együttműködéseket és új élményeket ígérnek, miközben hű marad eredeti céljához.

Mindez az évek során a Csemadok Csábi Alapszervezete, Csáb Község, valamint a Kisebbségi Kulturális Alap anyagi támogatásának köszönhetően valósulhatott meg.

Zat'ko Ervin

Bemutatkoznak járásunk CSEMADOK-alapszervezetei

A Csemadok 75 éve - Ipolyvarbó

Ipolyvarbón a Csemadok helyi alapszervezete 1951-ben alakult meg. Alapítótagjai nagy lelkesedéssel vették ki részüket a mindennapokat érintő lakosságfelvilágosítási folyamatból nem csak a nemzetiségi, jogi, de az élet gazdasági területén is. Aktív elősegítői voltak a nagyüzemi gazdálkodás kialakításának, de a községfejlesztési munkálatoknál is megjelentek. Mozdatórugói voltak a falu kulturális életének, ahol a tagság rendezőként vagy szereplőként egyaránt helytállt. Az első elnök Kovács Ignác volt.

Színjátszócsoporthoz alakult, mely a betanult művekkel nemcsak saját községének lakosait szórakoztatta, de a környező falvakban is vállalt fellépéseket.

1953-ban már rezesbandája is volt a szervezetnek. Minden színelőadást táncmulatság követett, melyen ők ingyen zenéltek, viszont a bevétel összegéből vásárolták meg a falu első televízióját, később függönyöket és székeket vettek, megnagyobbították a helyi kultúrház színpadát, valamint segítették a sport-szervezet működését is.

Évek múltával a színjátszás folyamatának sajnos gátat vetett a tagok munkahelyre való ingázása, a továbbtanulás (mivel a fiatalok csak havi egy alkalommal jártak haza), és nem utolsósorban a házasságkötés, hiszen a hiedelem szerint ebben az esetben már nem való a színpadon mutogatnia magát senkinek.

Az alapszervezet további elnökei voltak Petrák Pál, Szita Lajos, Cserődi János, 1961-ben Brunder István, 1969-ben Dánóci Pál, Bagdal István és Sinka Gyula tanító.

1973-ban az évzáró gyűlés, mely egyben tisztújító ülés is volt, Urbán Aladár helyi pedagógusnak szavazott bizalmat, és választotta elnökké. A stafétabotot átvéve a kezdeti nehézségeket legyőzve újra dolgozni és működni kezdett a szervezet, szinte minden lehetőséget megragadva nevének öregbítésére. Tevékenysége ebben az időszakban több szálon futott.

A tagság újraéledt lelkesedését hasznosítva 1974-ben asszonykórus alakult, melynek szólóéneke id. Gyüre Jánosné Fajcsík Ilona a „Tavaszi szél vizet áraszt” népdalverseny országos döntőjében, Pozsonyban első helyezést ért el.

1975-ben már vegyeskar is működött. Mindkét csoport vezetője 1978-ig Csóri Mihály, a helyi alapiskola akkori igazgatója volt.

Az ipolyvarbói folklórcsoport 1974-ben jött létre. Zselízi bemutatkozásuk alkalmával előadták a Menyasszonybúcsúztatót, mellyel számos hazai és külföldi helyszínen szerepeltek. Később színpadra vitték a keresztelő, a tollfosztás, az aratás, valamint a kenderfeldolgozás hagyományát is.

1987-ben Pünkösdi rózsza címmel járási szintű nótaversenyt, majd ősszel szüreti ünnepélyt rendezett a tagság, felvonulással és kulturműsorral ötvözve.

Szívesen fogadták és adtak helyet a különféle vándorkiállításoknak a helyi alapiskola, illetve a művelődési ház termeiben. Gyakori volt a történelmi, honismereti, festő- és fotóművész, valamint kézműves jellegű kiállítás.

A szervezet mellett működött a Palóc Közművelődési Klub, melynek meghívására neves előadók tartottak hasznos

Állandó résztvevői voltak a vers- és prózamondó versenyeknek, olvasókört működtettek, melyet író-olvasó találkozók és könyvviták követtek.

Hagyománnyá váltak a kulturális kirándulások, lehetőséget teremtve a múzeum- és színházlátogatásra, valamint nevezetes emlékhelyek megtekintésére.

A szervezet egyes tagjai lelkesen gyűjtötték népi hagyományaink eszméit és tárgyi emlékeit. Merica Zoltán éveken keresztül rendelkezett néprajzi szobával családi házában, mely minden érdeklődő számára megtekinthető volt.

A helyi szervezet fontosnak tartotta, hogy elért eredményeiről beszámoljon a sajtóban. Rendszeresen jelentek meg cikkek a különféle folyóiratokban melyek méltatták az elért sikereket, rendez-

előadásokat az érdeklődők számára. Vendége volt e találkozóknak számos író, népdalénekes, előadóművész, történész, kutató, vegyész, de orvos is.

A KISSZÍNPAD verses összeállításokat, irodalmi színpadi játékokat mutatott be.

A 70-es években Petényi István tanító rendezésében vidám szórakoztató esztrádműsor került bemutatásra.

Számos vetélkedő rendezője volt a szervezet, melyekre csoportjaival szintén benevezett, hogy felkészültségükről tegyenek tanúbizonyságot az adott témákat illetően.

vényeket. Saját kiadványként könyvjelzőket, emléklapokat nyomtatott, fekete-fehér képeslapot jelentetett meg a községről, valamint 1984-ben „Itt vagyunk” címmel összefoglaló évkönyvet adott ki a Csemadok megalakulásának 35. évfordulója alkalmából. 1994-ben támogatója volt „A világ terhe” című könyv megjelenésének, mely Csernik Sándorné, született Galo Ilona ipolyvarbói parasztasszony önéletírása.

A megalakulás 50. évfordulója alkalmából a tagság emléktáblát helyezett el a helyi művelődési ház falán, eléje pedig Szabadságfát ültetett, mely azóta szépen gyarapszik.

A neves egyházi ünnepeknek szintén támogatói és aktív résztvevői vagyunk.

Az évtizedek folyamán számos ünnepet honosított meg a helyi alapszervezet társrendezésben más szervezetekkel karöltve, melyek mind a mai napig jeles ünnepei községünknek.

Ilyen az 1848-49-es magyar forradalom és szabadságharc ünnepe március 15-én, mely 1993-ban került először megrendezésre. Ez alkalmából Erdélyi János honvéd síremléke mellé 1995-ben a szabadságharc hőseinek emlékművet, egy keresztet is emeltek, melyhez a kultúr-műsor végeztével fáklyás menet vonul, hogy ott koszorúzással rója le tiszteletét.

A templomépítető Szent-Iványi Ferenc országbíró emléknapija szintén 1993-ban került először megrendezésre. Az ünnepkört színi előadások, filmvetítések, valamint a helyi alapiskola tanulóinak költészet napi műsora tarkította, melyben nem csak szavalni, de énekelni és mesét mondani is lehetett. A koszorúzási ünnepséget ezen a napon rendszerint közéleti fórum követi.

1996. augusztus 20-án volt a Honvisszafoglalási emlékmű avatása, mely esemény bizony megmozgatta az egész falu lakosságát, kicsiket és felnőtteket egyaránt.

2000. október 1-én „Őszirozsa” címen társrendezői voltunk az amatőr nótáénekesek országos versenyének.

Mozgalmas időszakot tudhat magának a CSEMADOK Ipolyvarbói Alapszervezete Z. Urbán Aladár elnökségi idejét tekintve. Köszönettel tartozunk fáradtságos és kitartó munkájáért, melyet 1974-től 2004 májusáig fejtett ki e közösségben.

Az örökségül hagyott ünnepeket a községi önkormányzat és a területi választmány együttműködésével mai napig megrendezi az alapszervezet, melynek következő elnöke Fábián Valéria, majd 2006 márciusától Kois Szilvia lett.

A tagság jelenlegi létszáma 62, közülük többen aktívan bekapcsolódnak a műsortervezésbe, fellépést vállalnak szereplőként, esetleg kétkezi munkával vagy egyéb más módon járulnak hozzá az eseményekhez.

Lehetőségeink bizonyos korlátok közé szorulnak, de az alapszervezetnek most is van asszonykórusa és hagyományőrző gyermekcsoportja.

Bekapcsolódtunk a Felvidéki népviseletek babák elnevezésű gyűjtemény kialakításába, mely vándorkiállítás azóta is hírét viszi községünknek, népviseletünknek, nem csak hazánkban, de a határon túl is.

Rendeztünk néprajzi kiállítást, 2005-ben fényképösszeállítást lakosainak életéből és a község múltjáról, fejlődéséről, 2006-ban pedig kézműves kiállítást hoztunk össze az ügyes kezű varbóiak munkáiból.

Szerveztünk előadást a Szent Koronáról C. Tóth János történelmi előadóval, de vendégünk volt Csáky Károly néprajzkutató is.

Rajzpályázatot írtunk ki a varbói falatok körében az „En falum” címmel,

melynek nyerteseit megjutalmaztuk. Farsangi és húsvéti multságokat szerveztünk, ott voltunk 2004-ben a Balassagyarmaton megtartott, EU-hoz való csatlakozási ünnepségen.

A hagyományőrző gyermekcsoport műsort adott Budai Károly esperesplébános papi hivatásának 50. évfordulója alkalmából és 80. születésnapjára ünnepségen, valamint rendszeres szereplői az évente megrendezett Őrhalmi Folklór-napnak és a hazai rendezvényeknek.

Szervezetünket hagyományos öltözetben menyasszony-vőlegény páros képviselte a 2008-as Nógrádi folklór fesztivál nyitónapján Losoncon, mely a lakodalom jegyében zajlott.

Asszonykórusunk pedig az Őrhalmi hagyományőrző csoporttal egyetemben mindig szereplője az Ipoly partján megrendezésre kerülő, Trianonra való megemlékezési műsornak, de szerepeltek már az inámi és óvári falunapon is.

Abban reménykedve, hogy némileg hozzájárulunk az olvasásszeretet kialakulásához a kis diákokban, a helyi alapiskola elsős tanulói számára a 2008-as évben szervezetünk előfizette a Tücsök nevű gyermeklapot.

Jó kapcsolatot ápolunk a környező múzeumok kiállításszervezőivel, akik nem egyszer kérték már segítségünket kiállítási anyagok kölcsönzése terén, eredeti ruházat vagy használati tárgyakat illetően. Az együttműködés kölcsönös, hiszen közgünk történelméhez kapcsolódó anyagot már ők is a rendelkezésünkre bocsájtottak.

Mint a fentiekből kitűnik, ma sem tétlenkedünk, bár nem viszünk végbe eget rengető nagy dolgokat, de lehetőségeinkhez mérten tesszük azt, amit jónak látunk, és erőnk engedi.

Tisztelettel emlékezünk meg mindenkiről, aki valaha is tagja volt a CSEMADOK Ipolyvarbói Alapszervezetének, és ezúton mondunk nekik köszönetet a szervezetben kifejtett tevékenységért,

mellyel hozzájárultak az elmúlt évtizedek tartalomteltjes gazdag múltjához.

Visszaemlékezések és különféle források nyomán összeállította Kois Szilvia

Küzdj és bízva bízzál – mozgalmas félév a csábi alapiskolások mögött

A Csábi Alapiskola magyar tagozatán a 2025/2026-os tanév első feléve különösen mozgalmas és élményekben gazdag időszak volt, amelyben egyszerre jelent meg a hagyományok tisztelete, a közösség ereje és a tanulás iránti lelkesedés.

A tanévnyitó ünnepség már önmagában is különleges volt, hiszen két magyar elsős (igen, két magyar elsősnek is tudni kell örülni) kezdte meg tanulmányait, akik jelenlétükkel a folytonosságot és a jövőbe vetett hitet jelképezték. A legkisebbek novemberben hivatalosan is az iskola teljes jogú tagjaivá váltak: az avatáson verssel, számolással és ügyességi feladatokkal mutatták meg, hogy készen állnak az iskolai élet kihívásaira, majd fogadalmat tettek, hogy szorgalmasan tanulnak, és betartják az iskola szabályait.

A félév során számos program gazdagította a tanulók mindennapjait. A nyelvek európai napja alkalmából egy egész héten át különböző országok nyelveivel és kultúráival ismerkedtek meg, játékos és élményszerű módon. Az iskolai tej világnapján a gyerekek az egészséges táplálkozás fontosságáról tanultak, míg a Fehér ceruza jótékonyági gyűjtésben való részvételük a szolidaritás és az empátia értékét erősítette bennük.

Októberben az idősek hónapja adott alkalmat arra, hogy a tanulók kifejezzék tiszteletüket és hálájukat a nagyszülők és az idősebb generáció iránt: meghitt hangulatú rendezvényen rövid kultúr-műsorral köszöntötték a meghívott vendégeket, erősítve a nemzedékek közötti kapcsolatot. A közösségépítésnek fontos

eleme volt az október végi menetgyakorlat is, amely a Zához dűlőbe vezetett: a túra egyszerre adott lehetőséget mozgásra, együttműködésre és a természetben való feltöltődésre.

A tanulmányi kirándulások idén is kiemelt szerepet kaptak. A kilencedike-

sek a „Nagyjaink nyomában” program keretében Alsósztrégován és Csesztvén Madách Imre életének helyszíneit járták be, majd Szklabonyán és Horpácson Mikszáth Kálmán világával ismerkedtek meg. A diákok nemcsak irodalmi tudással gazdagodtak, hanem személyes élményeken keresztül kerültek közelebb a magyar kultúra nagy alakjaihoz.

A tagozat több országos és Kárpát-medencei programhoz is csatlakozott: ünnepélyes keretek között adták át a Rákóczi Szövetség beiratkozási ösztöndíját, a Gloria Victis emlékünnepeken pedig a diákok Budapesten tisztelegtek az 1956-os forradalom és szabadságharc hősei előtt. A Fiatalok a Nemzetért Alapítvány jóvoltából az alsósok, de az óvodásaink is történelmi színezőfűzete-

ket kaptak, amelyek játékos formában vezetik be őket a magyar múlt nagy eseményeibe.

A félév során a diákok hangja több alkalommal is hangsúlyosan megjelent: a „Dobolás 2025” elnevezésű eseményhez csatlakozva az iskola kiállt amellett, hogy a gyerekek biztonságos, támogató kör-

nyezetben tanulhassanak, és hogy a zaklatás, bántalmazás vagy megfélemlítés ne maradjon kimondatlanul. A program üzenete egyértelmű volt: a „csak vicc volt” nem elfogadható magyarázat, ha valakit rendszeresen bántanak.

Az adventi időszak különösen bensőséges hangulatot hozott a magyar tagozat életébe: a Mikulás érkezése a kisebbek számára varázslatos élmény volt, a csomagok és mosolyok mögött pedig ott húzódott apró, de összetartó közösségünk ereje. A karácsonyi műsorban a tanulók versekkel, énekekkel és komoly hangvételű, ámbár humoros jelenetekkel idézték meg az ünnep üzenetét: a szeretet, az odafigyelés és a hit fontosságát. Ezek az alkalmak nemcsak ünnepi díszbe öltöztették az iskola falait, hanem a lelkeket is.

A félév végéhez közeledve a magyar

kultúra napja adott újabb lehetőséget arra, hogy a diákok tudatosítsák: nyelvük, irodalmuk, zenéjük és történelmük olyan kincs, amelyhez nap mint nap kapcsolódnak – köszönhetően az anyanyelvi oktatásnak is. Versmondások, megemlékezések és beszélgetések formájában idézték fel a magyar kultúra értékeit, erősítve bennük az identitást és a hagyományokhoz való kötődést.

A félév hangulatát a diákok írásai is gazdagították – megjelent ugyanis a Sulilap, iskolánk „félévi lapja”: mesék, elbeszélések, személyes gondolatok születtek a szeretetről, a családról, a barátságról, az erkölcsről, a mezőgazdaság szerepéről vagy éppen a szabályok fontosságáról. Ezek az írások jól mutatják, hogy a magyar tagozaton nemcsak tudást adnak át, hanem gondolkodásra, önkifejezésre és értékekre is nevelnek.

A tanév első feléve tehát nem csupán üres, sablonszerű események sorozata volt, hanem egy olyan közösségi élmény, amelyben a gyerekek fejlődtek, erősödtek, és számtalan maradandó emlékekkel gazdagodtak. Alapiskolánk magyar tagozata ismét bizonyította, hogy élő, összetartó és értékeket közvetítő közösség, ahol a hagyományok, az ünnepek, a mindennapi tanulás és az új élmények harmonikusan egészítik ki egymást.

A megkezdett munkát becsülettel és odaadással továbbra is folytatni fogjuk: Csáb, és benne az alapiskola magyar tagozata, egy nemzeti végvár, ahol bár nem mindig sétágalopp a fennmaradás, viszont igenis lehetséges. Így, a félév végén talán Madách örök érvényű gondolata foglalja össze legszebben mindazt, amit a csábi palócok képviselnek: „Küzdj és bízva bízzál!”

Miskei Ferenc

Sokoldalú közösségszervező

Mármint az Ipolyhídvégen élő Czibulya Magdolna. Vele készült az alábbi interjú.

- Mit tartasz fontosnak előljáróban elmondani magadról?

- Az alapiskola elvégzése után az Ipolysági Magyar Tannyelvű Gimnáziumban érettségiztem, majd Tornalján a mezőgazdasági technikum szakosító tagozatának közgazdasági szakán szereztem szakérettségim. Tanulmányaim befejezése után először Ipolybalogon, majd Ipolyságon a szövetkezetben, majd az Ipolysági Körzeti Hivatal vállalkozói osztályán dolgoztam, ezután idős szüleimet ápoltam halálukig. Igyekszem szinte minden témában otthon érezni magam, nagyon szeretek kertészkedni, érdekel a virágkötészet, szeretek sütni-főzni, a mézeskalácssütés és -díszítés az egyik kedvencem, a természet, állatok, sport, zene szeretete ma is aktív része minden napjaimnak.

- Kedves Magdi! Ahogy én ismerlek téged, Ipolyhídvégen nincsen olyan társadalmi, kulturális rendezvény vagy egyházközségi, templomi esemény, ahol ne szerepelnél szervezőként, rendezőként, közreműködőként vagy segítőként. Községszervező ember vagy. Mi mindenben nyilvánul ez meg?

- Mindig is igyekeztem a helyi közösség aktív tagja lenni, több évtől a helyi önkormányzat képviselője vagyok, a Csemadok helyi alapszervezetének elnöke. Gyerekkorom óta mindig is szorgoskodtam a templom körül, talán a templom közelsége nagy előny számomra a mai napig. A kulturális és az egyházi rendezvények szervezése terén könnyű dolgom van, mivel a helyi közösség nagyobb része templomba járó, így a programjaink túlnyomó részét az egyház és a községi hivatal közös szervezésében sikerül megvalósítani.

- Melyek a legjelentősebb kulturális és egyházközségi rendezvények, programok a településen?

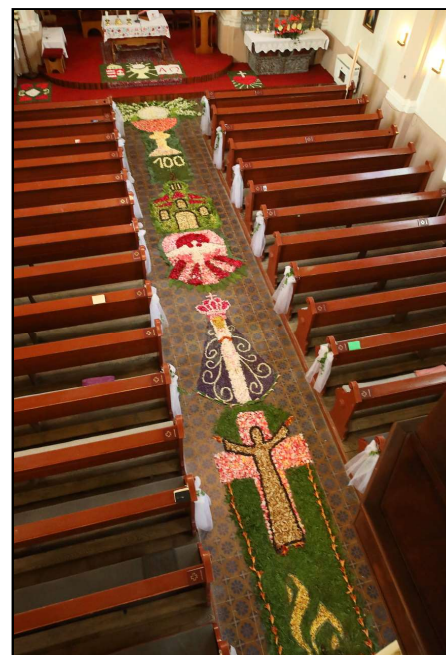
- Szinte az év minden hónapjára vannak előre tervezett programjaink. A farsangi időszakban a farsangi álarcosbál a Csemadok szervezésében, február 25-hez közeli vasárnap megemlékezünk a Lengyel Tiszti Táborról, március 15-hez közeli vasárnap a nemzeti ünnepről szentmisével egybekötve, virágvasárnap húsvéti vásár, tojásfaállítás, kiszehajtás várja az érdeklődőket. Únapján virág-szőnyeget készítünk a templomban, szeptemberben terményáldással veszi kezdetét a szüreti felvonulás, advent előestéjén tartjuk az adventi vásárt és a gyertyagyújtást, Mikulás-estét szervezünk a gyerekeknek, valamint író-olvasó találkozók, orgonakonzertek színesítik az évi programjainkat.

- Talán kevesen tudják rólad, hogy aránylag fiatalon vállaltad el a sekrestyési szolgálatot. Kinek vagy minek a hatására?

- Mivel szüleim aktívan bekapcsolódtak az egyházi életbe, így gyerekként már ebben a közegetben mozogtunk a húgommal, és természetes volt számunkra, hogy az akkori sekrestyéseknek segítettünk a harangozásban és a virágdíszítésben, sőt, a későbbiekben több feladatot is elvállaltam. Az előző plébánosom, Gyönyör László atya kért fel erre a szolgálatra, akkor ideiglenesen vállaltam el – ennek talán már 15 éve, és itt ragadtam. Amúgy hálás vagyok minden lelkiatyának, akik itt működtek egyházközségünkben: Mészáros Árpád, ThDr. Sztiahula László, Mons. Dobos Péter és a jelenlegi Gyurász Pál atya.

- Mindennapi kötelességekkel jár a sekrestyési szolgálat. Egészen pontosan?

- A sekrestyési szolgálat elég sokrétű, vannak időszakok, amikor több a feladat, főleg nagyobb ünnepeken, de minden szentmisére készülni kell. Harangozás, az olvasmányok kikeresése, a felolvasók, ministránsok bebiztosítása, miseruha előkészítése.

- Mit jelent számodra a hit?

- Családunkban egész kicsi korom óta a napi közös ima állandó része volt az életünknek. Ebben a szellemben neveltek szüleim, ami annyira természetes még manapság is, mint a „levegővétel”. A hit és a vallás számomra egy kapaszkodó a nehézségek és a mindennapi problémák elviselésére, amikor is ráhagyatkozom Istenre, az Ő kezébe helyezem magam, hiszen része vagyok az Ő teremtménynek.

- A végére már csak egy megjegyzés: A sekrestyési szolgálat mellett a templom díszítését is elvállaltad. Csodálatosan szépek a nagyobb ünnepekre készített virágdekorációid!

- A Jóisten sok talentummal áldott meg, amiért hálás vagyok, így ezzel a szolgálattal és a templomdíszítéssel is egy feladatot bízott rám, felelősséggel tartozom neki és embertársaimnak. Mindannyian kaptunk feladatot, amit kamatoztatnunk kell földi életünk folyamán. Tudatosítanunk kell, hogy eszközök vagyunk Isten kezében.

B.Gy.

Fotók: Czibulya Magdolna archívumából

Kamarakonzertek Inámban a KULTMINOR támogatásával a 2025-ös évben

Inám község 2025-ben két különleges koncertnek adott otthont a magyar kisebbségi zenei kultúra ápolása céljából, a KULTMINOR – a Kisebbségi Kulturális Alap támogatásával.

Június 14-én, a családi nap keretében a Vác Civitas Szimfonikus Zenekar lépett fel filmzenék témájában, gyermekeknek és felnőtteknek. A koncert során a zenészek interaktív módon bevonták a hallgatóságot, kérdésekkel tették izgalmassá a koncertet. Így a résztvevők aktívan részesei lehettek a zenei élménynek.

December 21-én adventi koncertre került sor a Szent György római katolikus templomban, ahol a patinás, 1938-ban alakult Vox Humana Énekkar lépett fel Sándor Bence vezényletével. A kórus az elmúlt nyolc évtizedben számos nemzetközi díjat nyert, és Európa szinte minden országában koncertezett, így magas színvonalú előadásával igazi ünnepi hangulatot varázsol a templomba. A közönség elragadtatva fogadta a fellépést, az adventi dal-
lamok pedig méltó lezárást jelentettek az év zenei eseményeihez.

Összegzésként elmondható, hogy Inám község 2025-ben felejthetetlen zenei élményeket nyújtott minden korosztálynak, a KULTMINOR támogatásával.

Sás Erika

Több mint védelem a betegségtől

Február eleje sokak számára a tél legnehezebb időszaka. A sötét reggelek, a fáradtság, a betegségek könnyen elveszik az ember kedvét. Talán nem véletlen, hogy éppen ezekben a napokban vezeti az Egyház a híveket egy régi, jól ismert hagyományhoz: a balázsáldáshoz. Amikor Szent Balázs neve elhangzik, legtöbbszörnek

azonnal a két keresztbe tett gyertya és a kérés jut eszébe: védelem a torok betegségeitől.

Ez természetes és helyénvaló kérés. Jézus számára sem volt közömbös az ember testi egészsége: gyógyította a betegeket, erőt adott a gyengéknek, felemelte az elesetteket. A balázsáldás ezért nem babona, hanem könyörgés, fohász. Mégis érdemes egy kicsit mélyebbre ásunk. A torok nem csupán egy testrész, amelyet könnyen megtámad a megfázás vagy egy vírus. A torok kapu. Rajta keresztül fogadjuk be az életet jelentő táplálékot, de ezen az úton jut ki belőlünk mindaz, ami a szívünkben van. Szavaink, hangunk, hallgatásunk (!) sokkal többet elárul rólunk, mint gondolnánk.

Ezért, amikor a torok megáldását kérjük, fohászodunk kellene a beszédünk gyógyulásáért is. Mert nemcsak testi gyulladások léteznek. Ott van a rágalmazás csúfságos gennye, amikor szavaink mások jó hírét rombolják. Ott van a gyáva hallgatás betegsége, amikor nem merünk megszólalni az igazságtalansággal szemben. És ott van a harag rekedtsége, amikor a hangunk elveszíti a szeretet hangszínét, és kiabálássá válik.

Szent Balázs vértanú olyan korban volt püspök, amikor egyetlen mondat elég lett volna ahhoz, hogy megmentse az életét. Ha megtagadja Krisztust, ha „okosan hallgat”, élhetett volna tovább. Ő azonban nem az életét akarta megóvni, hanem a hűségét. Inkább vállalta a vértanúságot, mint hogy a hangja elárulja azt, amiben a szíve hitt.

Balázsáldáskor a két gyertya érinti a nyakunkat. Ezek a gyertyák nem mágikus eszközök. Krisztusra mutatnak, aki azt mondja: ti vagytok a világ világossága. Az áldás arra hív, hogy a csendes hétköznapiakban is legyen bátorságunk megszólalni ott, ahol kell, nemet mondani a bűnre akkor is, ha ez kényelmetlen, és kimondani a megbocsátás szavait, még akkor is, ha azok nehezebbek, mint bármilyen betegség.

Szent Balázs február elején arra emlékeztet bennünket, hogy a keresztény élet egység. Amit a szívünk hisz, azt a szánk vallja meg, és a kezünk valósítja meg. Amikor a balázsáldást kérjük, jó, ha így imádkozunk: Uram, óvd meg a torkomat a betegségektől, hogy erőben szolgálhassalak. De gyógyíts meg a félelemtől és a keménységtől is, hogy minden szavam rólad tegyen tanúságot.

Balgaz Zoltán

FOLYAMI POLGÁR- NASZÁD

2026. FEBRUÁR 20. - 18:00

DUNASZERDAHELY

(CSAPLÁR BENEDEK VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT)

VÁRJA ÖNT A CŐF-CŐKA, AHOŁ KIKÖT
A TÉNYFELTÁRÓ FOLYAMI POLGÁRNASZÁD

FELSZÓLALÓK:

- > HÁJOS ZOLTÁN Dunaszerdahely polgármestere
- > GUBIK LÁSZLÓ a Magyar Szövetség elnöke
- > SOMOGYI ALFRÉD a Szövetség a Közös Célokért elnöke
- > IFJ. LOMNICI ZOLTÁN a CŐF-CŐKA szövegező és elnöki főtáncadója

KORMORÁN

NAGYKONCERT

szövetség
a közös
célokért

Könyvajánló

Anton Baláz:

A kettős identitás ajándéka és terhe.

Beszélgetések Zsilka Tiborral

két nyelvi közegben és kultúrában is otthonosan mozog.

Palást, Ipolyság, Vámosmikola voltak a gyermek- és ifjúkor helyszínei, majd Pozsony az egyetemi tanulmányoké, a Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Karán. Oktatóként a nyitrai Pedagógiai Főiskola magyar tanszéke, az Irodalmi Kabinet, majd a szlovák tanszék, később a Pázmány Péter Katolikus Egyetem voltak állomáshelyei. A Magyar Tudományos Akadémia külső köztestületi tagja, a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetés viselője. Kutatási területe a stilisztika, a kommunikációelmélet, a szemiotika, a lexikográfia. Magyar és szlovák folyóiratokban egyaránt publikált; tanácskönyveket is írt.

Jelen kötet 22 beszélgetésben tárja fel Zsilka Tibor életét, gyerekkorának eseménydús éveit, családjának felmenőit, az iskoláival és munkahelyeivel kapcsolatos történeteket. Természetesen minden esetben kitekint az adott időszak szélesebb történelmi, társadalmi, kulturális jellemzőire, azok hatására. Az 1. beszélgetés, melynek címe Egy határ menti kisvárosból és a 22., a Megtérések című mintegy keretbe foglalja a professzor úr szakmai és családi életének történeteit, eseményeit. Az utolsó fejezetben felbukkannak olyan, Ipolysághoz kapcsolódó jeles személyiségek nevei, mint pl. Zsilka személyes ismerőse, az író Ladislav Ballek, a Daučík család (Ferdinand Daučík egykori csehszlovák válogatott, az FC Barcelona játékosa és edzője volt), Winter Lajos, a póstyéni fürdő kiépítője, Szokolai Alajos, az első újkori olimpiai játékok bronzérmes atlétája, Pablo Urbányi, Sajó Sándor, Hunčík Péter stb.

Ízelítésként a könyv hátsó fülszövegéből idézünk: „Az interjúkötet Zsilka professzor szakmai és életútját mutatja be. A szlovák–magyar határ menti magyar fiú az irodalomtudományok iránt vonzódott, s mára elismert nemzetközi szak tekintély lett. Közreműködött a nyitrai Irodalmi Kommunikációs Kabinet megszületésében, előadott szlovák és magyar egyetemeken, számos szlovák és magyar irodalomtudóst nevelt ki. Noha kettős identitása olykor teher volt számára, két-nyelvűségét és kéthonosságát ajándéknak tekinti.” Mindez a tanár úr megfogalmazása szerint: „Életem két kultúra és két nyelv szüntelen körforgásában telt. Hála Istennek!”

-ná-

Régi nóta,

bíres nóta

Járásunkban az idén 27. alkalommal rendezzük meg a magyarnóta-énekesek országos versenyét Őszirozsa címmel. Úgy gondoltuk, hogy a magyar nóta népszerűsítését havilapunkban is vállaljuk azzal, hogy minden számunkban leközlünk majd egy-két nótát, melyek közt lesznek örökzöldek, népszerűek, de kevésbé ismertek vagy ismeretlenek is.

Bevallom a nagyvilágnak, mi bántja a lelkem,
Szerelmedre, a jóságra érdemtelen lettem!
Megcsúfoltam az eskümet, amit rég fogadtam,
Akkor, mikor a szívemet könnyen másnak adtam.

Bevallom a nagyvilágnak, nehéz utat jártam,
Míg a kettőnk boldogságát újra megtaláltam.
||: Azt a percet megköszönöm, amit nékem adtál,
Akkor, mikor a küszöbön újra befogadtál.:||

Letagadok minden könnyet, amit szemem temiattad ejtett,
Ha kérdezik, azt hazudom, hogy a szívem mindent elfelejtett.

Csak titokban éjjelente kerülgetem a házatok táját,
Boldog vagy-e, kérdezzetek kiskertetek öreg akácfáját.

Azt felelte az öreg fa, csalódtál, hisz boldogtalan lettél,
Ezerszer is megbántad, hogy valamikor engem kineveltél.
/: Könnyes szemmel, üres szívvel, bánatosan élsz egy régi házban,
Mosolyogni próbálsz néha, de lelkedben mindörökre gyász van.:/

Friss a csárdás, jó a nóta, szép a kislány aki járja,
Hej, ha engem választana, s én lehetnék a babája!
/: Csókos ajka édes mézét egyre jobban kívánom!
Nála nincs szebb, nála nincs jobb barna kislány a világon!:/

Hajlik jobbra, hajlik balra, mint a nádszál az a lányka.
Szélsébesen perdül vélem, mégse fárad kicsi lába.
/: Már a bőgős és a kontrás rég kidőlt a bandából,
Ám mi ketten vígan járjuk, nem fogyunk ki a csárdásból.:/

Ég a kunyhó, ropog a nád, szorítsd hozzád ezt a barnát.
Míg a barnát szorongatod, azt a szökét elszalasztod.

Haja cica, kis Katica, mit álmodtál az éjszaka?
Barna rózsám csókolgatott, olyan nagyon szorongatott.

Kis Komárom, nagy Komárom, jaj, de szép lány ez a három,
De szeretném az egyiket, három közül legszebbiket.

Kicsi a lány, nagy a gondja, az anyjának meg se mondja:
Ha nem mondja az anyjának, megmondja a babájának.

Február a kertekben

Már érezhetően hosszabbodnak a nappalok, ideje végre felébredni a téli álmunkból, és újult erővel belevágni a munkába, hogy minél több örömről, és minél több finom termésünk legyen a kertünkben. Hiszen a bőséges termést télen alapozzuk meg.

A lombhullató fák, így a gyümölcsfák is, a lombhullás óta nyugalmi állapotban vannak. Azonban, mivel a nyugalom is a kertben éri őket, hatással van rájuk az időjárás. Az ónos eső és a fagyok nem tesznek jót a rügyeknek. Azonban január vége, február eleje táján véget ér a nyugalmi állapot. A hagyományok szerint ez a páfordulás napján, vagyis január 25-én történik. Ezt a napot a fél tél elmúlásának napjaként emlegették. Ekkor indul meg a gyümölcsfák gyökértevékenysége. Ilyenkor már vizet vesznek fel a talajból, és mivel így az állományuk hígabb lesz, könnyebben megfagyhatnak. Sajnos, ha a melegek után hirtelen fagy jön, az a kajszi, az őszibarack termőrügyeire nézve végzetes lehet.

Februárban már el kell végezni a gyümölcsfák és gyümölcsbokrok tavaszi metszését. Legkorábban a köszméte, a ribiszke és a málna kezd majd el rügyezni, így ezekkel kezdjük a munkát. A koronákat meg kell ilyenkor ritkítani, hogy kellő fény jusson még a belső részekre is. El kell távolítani a beteg, sérült vesszőket, a málna letermett vesszőit pedig körülbelül 150 cm-es magasságig kell metszeni. De ekkor időszerű a cseresznye-, a meggy-, a szilva-, az alma- és a körték koronájának metszése is. Ügyeljünk rá, hogy a korona belseje felé törekvő és a párhuzamosan növő vesszőket is távolítsuk el. A nyáron virágzó, lombhullató díszbokrokról se feledkezzünk meg. Szedjük le a moniliát terjesztő gyümölcsmúmiákat, és végezzünk lemosó permetezést a kártevők, kórokozók gyérítése céljából. A metszés elkezdése előtt szerezzünk be fásbkezelőt, amivel majd a tízforintosnál nagyobb sebfelületeket kezeljük pl. egy öreg fogkefe segítségével.

Itt az ideje, hogy vetési tervet készítsünk. Ebben összeírjuk, mit és hova szeretnénk vetni. Fontos, hogy a növények elhelyezésénél vegyük figyelembe azok igényeit és a hely adottságait, továbbá éljünk a növénytársítás adta előnyökkel. Ha ugyanis tudjuk, melyik növény melyik másik növény kártevőit képes elűzni, akkor kevesebb gondunk lesz a növényvédelemmel, és nem elhanyagolható, hogy egészségesebb termésünk lesz.

Ha még nem szereztük be a vetőmagvakat, mielőbb tegyük meg, hiszen hamarosan vetnünk kell. Remélhetőleg a talaj előkészítése, felásása megtörtént már ősszel, így amint kienged a talaj, megkezdődhet a vetés. Fontos, hogy minden esetben felásott, gereblyézett talajba vessünk. Csak azokat a vetőmagokat vessük el, amelyek alacsony hőmérsékleten is csíráznak, és elviselik a talaj menti fagyokat. Így, amint elmúlnak a fagyok, már bátran elvethetjük a borsót, a sárgarépat, a petrezselymet, a spenótot, a vöröshagymát, a hónapos retket és a fejes salátát.

Kezdjük el a palántanevelést! A fejes és jégsaláta magja szaporító edénybe kerülhet már hónap elején, a szabadföldi paprikáé pedig a hónap utolsó harmadában. Ne feledjük, a holdnaptár szerint a salátafélék vetéséhez a levélnapok a legkedvezőbbek, míg a paprikához a termésnapok megfelelőek.

Hó végére előbújhat a medvehagyma. Ha van a közelünkben jó medvehagymás hely, akkor gyűjtsük, ha nincs, telepítsük be kertünkbe vagy akár egy nagyobb cserépbe. A tavasz első virágai, a hunyorok, hóvirágok, krókuszok télmetetők, februárban már rendíthetetlenül bontják szirmaikat. Nézzünk szét, hova ültethetnénk még a tavaszi előhírnökökből, hiszen a beporzó rovarok életben maradása azon is múlik, hogy vannak-e korai virágpor- és nektárforrások.

-ber-

A vonat legutolsó kocsiján

Január 12-én a doni katasztrófa emléknapjára, a II. világháború hőseire emlékezünk, különösen azokra, akik a Donnál estek el, és azokra is, akik túléltek a háború borzalmait, de egy életre magukkal vitték annak terhét.

Nyéki nagyapám sorkatonaként részt vehetett egy különleges pillanatban: személyesen hallgathatta Karády Katalint, amikor a magyar katonának énekelt Budapesten a háború kitörése előtt. Ezt egész életében megtiszteltetésként emlegette.

A háború után sem volt vége a szenvedésnek. A muszkák málenkij robotra vitték a Donbasz szénbányáiba, ahol életük béreként csóványlevest, ruszlit (sós halat) és hasonló „finomságokat” kaptak. Fejenként járt cigaretta is, de mivel nagyapám nem dohányzott, alkalmanként el tudta cserélni fekete csokoládéra, ez is a túlélés apró öröme volt. Sok megpróbáltatás után végül hazatért, egy ipolysági vasútállomás legutolsó kocsiján.

„Tizenöt éves koromig mérte ki a Mindenható, hogy hallgathattam nagyapám történeteit. Ma is hiányzik: hiányoznak a nyéki nyarak, a vasárnapi családi látogatások, a nagy jósa és a masinában sült finomságai. A nagy címet- és vaniliás illatú komódjára ma is emlékszem, ahol minden látogatáskor előkerült egy sütemény, édesség, Pedro „zsuvacska” vagy más apró finomság.”

Nagyapámnál a háború nem zárta el a szívet, belső ereje és jó természete segítette túlélni a tragédiákat. Tizenöt éves koromig hallgathattam háborús történeteit, de csak felnőttként kezdtem igazán megérteni, milyen súlyt hordozott egy életre a háború és a túlélés.

Emlékszem, amikor a pincénél ültünk, halkan rázendített. Két dal örökre bennem maradt:

a „Szeressük egymást, gyerekek” és a „Gyere, Bodri kutyám...”

Ezekben ott volt minden: az elveszett fiatalság, a túlélés csodája, az emberi méltóság csendes reménye, valamint a család, a szeretet és a hétköznapi örömek, amelyek segítettek túlélni a tragédiák árnyékát.

Emlékezünk. Tisztelettel.

C Gyula

Régi szokások, hiedelmek az Ipoly mentén február hónapjában

Időjósítások február hónapra

Ha fénylik gyertyaszentelő, az ízeléket vedd elő.

Ha Mátyás napján hideg van, kevés tojás lesz, ha meleg van, sok lesz.

Februári jeles napok, szokások, hiedelmek

Február 2. – Gyertyaszentelő Boldogasszony napja. Őseink ekkor a házban minden tüzet eloltottak, végül a gazda gyújtott tüzet új, tiszta lánggal a megszentelt gyertyáról.

Február 3. – Szent Balázs napja. A balázsolás régi szokása volt, hogy Szent Balázs napján a legények sorra járták a fonókat, fosztókat, és a pártában maradt leányokat, akik nem mentek férjhez a farsangban, ilyen rigmusokkal csúfolták: Nemzetiszín pántlika, haragszik a Márka, / Nincsen neki szeretője, pártában maradt szegényke.

Február 11. – Elek napja. Ősi tavaszkedő pásztorkodási nap, gonoszjáró nap, dologtiltó pásztoroknak. Nagy tüzeket gyújtottak ilyenkor, hogy elűzzék a gonoszt.

Február 22. – Üszögös Péter napja. Üres nap a szántásra, vetésre. Ha ezen a napon köd van, üszögös lesz a búza. Az asszonyok lisztbe nem nyúltak, nem gyúrtak, dagasztottak, mert üszögös lesz a búza termése. Tilos nap a tyúkültetésre.

Február 24. – Mátyás napja. Ilyenkor már vetették a petrezselymet, sárgarépat, borsót, mákot, kendert, mert ha ezen a napon vetették, nem ette meg a fereg a magvakat.

Tökmagolaj sajtolása a nagybőjti időre

Februárban sajtolták a tökmagolajat. A kiszedett tökmag már megszáradt a kemence tetején, kenyérsütéskor. Ezt mozsárban alaposan összetörték, megrostálták, majd a vastagabbját kiszórták a baromfinak, míg a finomabb tökmag lisztet vássonzába, kapcba rakták. Ezt vitték a sajtolóba.

Farsangi idő

A farsangi vigasság a farsang utolsó három napján a tetőfokára hágott. A legények különféle farsangi vigasságokat eszeltek ki, ami falvanként változott. Bátorfaluban koledálni jártak húshagyó kedden. Megálltak a házak udvarában, és ezt skandálták: *Hó, hó, farsang, itt van mán a farsang, / Adjanak szalonnát, ha nem adnak szalonnát, letöröm a gerendát!*

A gazda és gazdasszony kijöttek a házból, hoztak egy darab szalonnát, amit a legények egy kihegyezett botra, nyársra szúrtak. A gazdától egy üveg bort kaptak, megköszönték, és dalolva mentek tovább, sorra minden házhoz. Amit összeszedtek, azt egy háznál közösen elfogyasztották, mert éjfél után már hamvazószerda, nagybőjt volt.

A farsangfarka vasárnaptól húshagyó keddig tartott. Ekkor a fiatalság három napig mulatott, de az idősebb asszonyok és férfiak is farsangoltak. Farsangfarkában tartották a legényavatást. A 14-18 éves fiatal legénykéket beavatták az idősebb legények sorába. Farsangvasárnap összegyűltek a kocsmá nagy termében, és minden fiatal legény választott magának egy keresztapát. A keresztapák felálltak egy nagy asztal tetejére, és az ott sorakozó legénykéket sorra lelocsolták borral, sörrel. Az így beavatott

legény már kint maradhatott este a faluban, a táncban pedig elvihette táncolni a nagylányokat is, nem zavarhatták el az idősebb legényeket, mert a keresztapja megvédte.

Hiedelmek a farsangi időre

Farsang farkának első napján tilos a kútból vizet meríteni, mert a kút kiszárad.

Ezen a napon tilos volt fenni, mert a disznóhús megnyüvesedett.

Tilos volt a varrás, mert a tyúkok eltojnak.

Húshagyó kedden tilos kenyeret sütni, mert betegséget okoz.

Farsangi ételek

Kocsonya, kolbászos leves, savanyú lencseleves, bableves füstölt húsból, pampuska, herőke, tepertős pogácsa – ezt főleg kövércsütrőtkön sütötték.

Farsangi lakodalmak

A régi világban évente két alkalommal voltak lakodalmak, télen, farsangkor, valamint őszön, októberben, novemberben.

A lakodalom előtt az asszonyok megsütötték a fehér fonott menyasszonykalácsot. Négy sarkára tésztából kis madárkákat formáztak. Egy kalácsot gazdagon kidíszítettek felszalagozott ágacskákkal, melyekre papírból kivágott madárkákat kötöttek.

Ezt a kalácsot vitte a násznagy a fején, amikor a hérésszesek mentek a lakodalmas házhoz.

Minden faluban más-más lakodalmi szokás volt. Paláston, amikor az ifjú pár már örök hűséget esküdött egymásnak, kivonultak a templomból, rázendített a cigány banda, és a menyasszonyt sorra megtáncoltatták a falubeli hívatlan férfiak. Ezért egy-egy pohár bort kaptak jutalmul. Az asszonyok és a gyerekek pedig a fehér menyasszonyi kalácsból kaptak egy-egy szeletet.

Bátorfaluban lakodalom előtt volt egy babonás szokás. A lakodalom előtt pár nappal egy ártatlan kislánynak Mária szentképet vagy szobrocskát kellett a ház előtti kis kertben elrejtetni, hogy a lakodalom napján szép idő legyen, ne essen eső, hó. Ha a menyasszony egy másik faluból volt, a lakodalom éjszakáján, amikor a vőlegény ki akarta vinni a menyasszonyt a faluból, a falu legényei elállták az utat, szalmából tüzet gyújtva. Csak akkor engedték tovább a menyasszonyt, ha a vőlegény kiváltotta pénzzel, itallal.

Lőrincz Sarolta Aranka

„Palóc dédanyáink kelengyész ládája” c. könyve nyomán

Húsvétváró tojásvadászat

A DREAM WOODS MŰHELY ÉS IPOLYSZÉCSÉNYKE KÖZÖSSÉGE
SZERETETTEL VÁR MINDENKIT HÚSVÉTVÁRÓ
RENDEZVÉNYÜNKRE!

Töltsünk el egy kellemes, játékos délutánt gyermekeinkkel:
vadásszunk tojásra, kapjuk lencsevégre a nagy fehér nyuszt,
fessünk tojást, együnk és igyunk a vásár keretein belül.

Kínálatunkban lesznek:
- **Andi házi ostyái**
- **Madari kemencés lepény**
- **Marika süteményei**
- **Ipolyszécsénykei óvoda finomságai**

Ezen kívül kaphatók majd a helyszínen:
- **Dream Woods kézműves termékek**
- **Aki mer, az nyer: TOMBOLA!**

2026.3.28. – 13:00
Ipolyszécsényke kastélyudvar

A BELEPÉS INGYENES, viszont aki szeretné
támogatni munkánkat az ne kerülje el
becsületkasszánkat 😊

Bővebb információ
Varga Kinga | Dreamwoods

A Maskot Vinica
jóvótából a húsvéti nyuszi és
Bing is ellátogatnak hozzánk.
Gyere és találkozz velük!

Április – az első osztályba való beiratkozás hónapja

Egy igazán felelősségteljes, a gyermekek jövőjét és a közös magyar jövőnket is meghatározó döntés előtt állnak az idén iskolakezdők szülei. Az iskolaválasztás ugyanis kiemelkedő mértékben befolyásolja a gyermek identitásának alakulását, azt, hogy miként vélekedik a magyar közösségről és kultúráról.

De ugyanígy hatással van arra is, hogy a jövőben hogyan tud majd érvényesülni az életben.

A Rákóczi Szövetség már a megalakulása óta kiemelten kezeli a magyar iskolaválasztás ügyét, igyekszünk minden lehetséges eszközzel arra ösztönözni a szülőket, hogy ha csak tehetik, írassák magyar iskolába végzős óvodás gyermekeiket.

Az elmúlt években számos olyan intézkedést tettünk, amelyek a határon túli társainkat segítik ebben: elindítottuk iskolabusz-programunkat, amelynek hála a Kárpát-medence magyar lakta településein 67 busz teljesít szolgálatot, biztosítva azt, hogy a gyermekek könnyedén eljussanak a legközelebbi magyar iskolába; a magyar gyermekek tanulását segítik ösztöndíjaink, köztük a Szülőföldön Magyarul Program, illetve év elején egy-egy jó minőségű iskolatáskával is megajándékozunk az iskolakezdőket. Bízunk benne, hogy a szülők élni fognak a fent említett lehetőségekkel.

RSZ

Polgármesterek, figyelem!

Terveink között szerepel, hogy márciusi lapszámunktól kezdve az ősszel esedékes önkormányzati választásokig szeretnénk hónapról hónapra írásban megszólítani településeink egy-egy polgármesterét. Mégpedig minden esetben az alábbi kérdéssel: Mit tart legfontosabb eredményüknek a mostani választási időszakban? Egyúttal kérjük, hogy fényképüket is csatolják rövid, max. 300-400 karakternyi válaszukhoz.

A beérkezés sorrendjében közöljük a válaszokat.

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának Facebook-profilja: <https://www.facebook.com/csemadokNTV/>
A Csemadok honlapja: www.csemadok-hu.eu; A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapja: csemadok.sk/intezet

E lapszám megjelenését a Bethlen Gábor Alap és a Kisebbségi Kulturális Alap - SZK támogatta.

KÜRTÖS Közéleti havilap. Kiadja a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. A kiadásért felel Kliment Éva, a CSNTV elnöke, telefon: 0907/84 22 67. Főszerkesztő Bodzsár Gyula, telefon: 0918/19 63 37. Szerkesztő: Hrubík Béla. Műszaki szerkesztő: Kliment Éva. Korrektúra: Németh Ágota. Levélcím: 991 28 Vinica, Nckyská 397/27. E-mail: csemadokntv@gmail.com. Telefon: 0907/85 62 96. Nyilvántartási szám: EV 1419/08. ISSN 1336-3972. IČO 00 419 621. Nyomda: Csemadok OV Velký Krtfš. Terjeszti: a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Ára 1,00 EUR. Megjelenik 800 példányszámban. A szerkesztőség álláspontja nem minden esetben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének, esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.